

Дело C-4/23

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

3 януари 2023 г.

Запитваща юрисдикция:Judecătoria Sectorului 6 București (Първоинстанционен съд на
Шеста община на Букурещ) (Румъния)**Дата на акта за преюдициално запитване:**

11 август 2022 г.

Ищец:

М.-А. А.

Ответници:Direcția de Evidență a Persoanelor Cluj (Дирекция „Гражданска
регистрация“ в Клуж)Ответник: Direcția pentru Evidență Persoanelor și Administrarea
Bazelor de Date din Ministerul Afacerilor Interne (Дирекция
„Гражданска регистрация и администриране на бази данни“
към Министерство на вътрешните работи)

Municipiul Cluj-Napoca (Община Клуж-Напока)

Встъпили страни:Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (Национален
съвет за борба с дискриминацията)

Asociația Acsept (Асоциация Acsept)

Предмет на главното производствоИск, с който ищцата М.-А. А. иска да бъде разпоредено на ответниците да
впишат в акта ѝ за раждане информация относно смяна на пола от женски на

мъжки, собствено име и личен цифров код, отговарящи на мъжки пол и издаване на нов акт за раждане.

Предмет и правно основание на преюдициалния въпрос

Съгласно член 267 ДФЕС се иска тълкуване на член 2 ДЕС, членове 18 и 20, и член 21, параграф 1 ДФЕС, както и на членове 1, 7, 20 и 21 от Хартата

Преюдициални въпроси

1) Възпрепятства ли фактът, че член 43, буква i) и член 57 от Legea nr. 119/1996 privind actele de stare civilă (Закон № 119/1996 за актовете за гражданско състояние) не признават промените в актовете за гражданско състояние, свързани с пола и собственото име, направени от транссексуален мъж с двойно гражданство (румънско и на друга държава членка) в друга държава членка чрез законова процедура за признаване на пола, и изисква от румънския гражданин да проведе изцяло отделно съдебно производство в Румъния срещу местната служба по гражданско състояние и публичния регистър, за което производство Европейският съд по правата на човека е постановил, че не е ясно и предвидимо (дело X и Y срещу Румъния); жалби №№ 2145/16 и 20607/16 от 19 януари 2021 г.), и което може да доведе до решение, противоположно на взетото от другата държава членка, упражняването на **правото на гражданство на Съюза** (член 20 от Договора за функционирането на Европейския съюз) и/или на **правото на свободно движение и пребиваване на гражданите на Съюза** (член 21 от Договора за функционирането на Европейския съюз и член 45 от Хартата на основните права на Европейския съюз) в условия на достойнство, равенство пред закона и недискриминация (член 2 от Договора за Европейския съюз; член 18 от Договора за функционирането на Европейския съюз и членове 1, 20 и 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз), като същевременно се зачита правото на личен и семеен живот (член 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз)?

2) Оказва ли излизането на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз влияние върху отговора на горния въпрос, по-специално **i)** когато процедурата за промяна на гражданското състояние е започнала преди Брексит и е приключила по време на преходния период, и **ii)** поради последиците от Брексит дадено лице може да се възползва от правата на европейско гражданство, включително от правото на свободно движение и пребиваване, само въз основа на румънските документи за самоличност или за пътуване, в които същото фигурира като лице от женски пол и име, за разлика от вече законно признатата полова идентичност?

Разпоредби и съдебна практика на ЕС

Вж. член 2 от ДЕС; членове 18, 20 и 21, параграф 1 ДФЕС; членове 1, 7, 20 и 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Решение от 14 декември 2021 г., Столична община, район „Панчарево“ (C-490/20), точки 41, 42, от 44 до 48, 52, 54 и 56; решение от 8 юни 2017 г., Freitag (C-541/15), точки 36—39; решение от 14 октомври 2008 г., Grunkin и Paul (C-353/06), точки 28 и 29; решение от 2 октомври 2003 г., Garcia Avello (C-148/02), точки 22—24.

Релевантни разпоредби на националното право

Legea nr. 119/1996 privind actele de stare civilă (Закон № 119/1996 за актовете за гражданско състояние)

Член 9: *„В случай че длъжностно лице по гражданско състояние или служител, изпълняващ тези функции, откаже да състави документ или да отрази вписване, което е от неговата компетентност, неудовлетвореното лице може да предяви иск пред компетентния съд в съответствие със закона“.*

Член 43, буква i): *„В актовете за раждане, а при необходимост и в актовете за брак или смърт, се отразяват вписванията относно настъпилите промени в гражданското състояние на лицето в следните случаи: (...)*

i) *смяна на пола след окончателно съдебно решение“(...)*

Член 57, параграф 1: *„Заличавания, допълнения или изменения на документи за гражданско състояние и съдържащата се в тях информация може да се извършват само по силата на окончателно съдебно решение“.*

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 Ищцата М.-А.А., която се самоопределя като транссексуален мъж и използва местоимението „той“, е родена на 24 август 1992 г. в община Клуж-Напока (Румъния) и при раждането си е регистрирана като лице от женски пол.
- 2 След като се премества в Обединеното кралство с родителите си, ищцата получава гражданство на тази държава на 21 април 2016 г. Тъй като се самоопределя като мъж, на 27.02.2017 г. чрез процедурата „Deed Poll“ М.-А. А. променя името и обръщението си в тази държава от лице от женски пол на лице от мъжки пол, т.е. от г-жа М.-А. А. в г-н М.-А. А.

- 3 След започването на процедурата ищцата променя редица документи, издадени от властите на Обединеното кралство, а именно свидетелството си за управление на МПС и британския си паспорт.
- 4 На 29 юни 2020 г. ищцата получава и „Gender Recognition Certificate“ в Обединеното кралство, с който се потвърждава мъжката ѝ полова идентичност.
- 5 След приключване на посочените процедури в Обединеното кралство, през май 2021 г. ищцата се обръща към румънските власти, и по-точно към Direcția de Evidență a Persoanelor Cluj — Serviciul stare civilă (Дирекция „Гражданска регистрация“ в Клуж — Служба за гражданско състояние), с искане, директно въз основа на вече получените в Обединеното кралство документи („Deed Poll“ и „Gender Identity Certificate“), да бъде висана информацията за промяна на пола и собственото име в акта за раждане, съответно за промяна на личния цифров код, така че да съответства на лице от мъжки пол, и за издаване на акт за раждане, съответстващ на другото собствено име, обозначаващо лице от мъжки пол, както и на личен цифров код, започващ с цифрата 1.
- 6 Искането е отхвърлено, тъй като румънските власти считат, че съгласно националното законодателство информация за смяна на пол може да бъде вписана само когато смяната на пола на лицето е установена с окончателно съдебно решение, а не въз основа на удостоверение за признаване на полова идентичност.
- 7 С иск, предявен на 14 септември 2021 г. пред Judecătoria Sectorului 6 București (Първоинстанционен съд на Шеста община на Букурещ), запитваща юрисдикция, М.-А. А. иска да бъде разпоредено на ответниците да направят тези промени в нейния акт за раждане и да ѝ издадат нов акт за раждане, в който тези промени да бъдат отразени.
- 8 Впоследствие като встъпила страна по случая е привлечен Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (Национален съвет за борба с дискриминацията) и допуснатата молбата за встъпване на Asociația Accept в подкрепа на ищцата.

Основни доводи на страните в главното производство

- 9 М.-А. А. подчертава, че не иска от Съда да установи промяната на пола, а да приложи пряко и с предимство правото на ЕС и да разпореди на ответниците да впишат промените в акта за раждане, така че свързаната с пола, собственото име и личния цифров код информация да съответства на новата полова идентичност, вече окончателно призната в Обединеното кралство, което към този момент все още е държава — членка на Европейския съюз. Този факт би позволил на ищцата да упражнява правото си да се движи и да

пребивава свободно в рамките на Европейския съюз, като използва документ за пътуване, който съответства на нейната мъжка полова идентичност.

- 10 Освен това задължението за провеждане на ново съдебно производство в Румъния, което засяга директно установяването на смяната на пола, я излага на риск от получаване на решение, което е в противоречие с приетото от органите на Обединеното кралство. Европейският съд по правата на човека обаче вече е квалифицирал процедурата в Румъния като лишена от яснота и предвидимост (Решение на ЕСПЧ от 19 януари 2021 г., X и Y срещу Румъния, жалби № 2145/16 и 20607/16).

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

- 11 Според запитващата юрисдикция решаването на делото, с което е сезирана, зависи от тълкуването на правото на ЕС, което има предимство пред националното право, като се има предвид, че правото на гражданство на Съюза и правото на свободно движение и пребиваване на граждани на Съюза възпрепятства национално регулаторно решение, което задължава съответното лице с двойно гражданство да проведе ново съдебно производство в една от държавите, чийто гражданин е, дори когато въпросното лице е приключило успешно производство (независимо от неговия административен или съдебен характер) в друга държава членка, на която е гражданин.
- 12 Според същия съд изходът на делото, с което е сезиран, зависи и от оценката на последиците от излизането на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз. Всъщност, в случай че Съдът отговори положително на първия въпрос и предвид факта че първата процедура за признаване на полова идентичност е започната в Обединеното кралство преди тази държава да напусне Съюза и е завършена след това събитие, е необходимо да се изясни дали държавата членка, до която е подадена молбата, е длъжна да признае правните последици от процедурата за смяна на полова идентичност, извършена в държава, която по времето на образуване на производството е била държава членка, а към момента на приключването му вече е напуснала Европейския съюз.